

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 20CoCsp/3/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8122204543
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 09. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Michal Boroň
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2025:8122204543.3

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Michala Boroňa a členov senátu JUDr. Viery Kandrikovej a JUDr. Jany Jančíkovej v spore žalobcu: A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom XXX XX C. XX, zastúpeného JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom, Sovietskych hrdinov 163/66, 089 01 Svidník, proti žalovanému: Slovenská sporiteľňa, a.s., 832 37 Bratislava, Tomášikova 48, IČO: 00 151 653, zastúpenému: Advokátska kancelária Mária Grochová a partneri s.r.o., Bočná 10, 040 01 Košice - Mestská časť Staré mesto, IČO: 36 863 017, o určenie bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru, o vydanie bezdôvodného obohatenia a o určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Prešov č.k. 11Csp/72/2022-463 z 27.10.2023 takto jednohlasne

rozhodol:

Zrušuje sa rozsudok a vracia sa vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom Okresný súd Prešov (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozhodol takto, že cit.: „I. Súd žalobu o určenie bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru, o vydanie bezdôvodného obohatenia a o určenie neprijateľnej zmluvnej podmienky ohľadom spracovateľského poplatku a poplatkov za správu úveru zamietla.

II. Žalovaný má voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania za určenie bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru a o vydanie bezdôvodného obohatenia v rozsahu 100%.

III. Žalobca má voči žalovanému nárok na náhradu trov konania za konanie o určenie neprijateľných zmluvných podmienok v rozsahu 50%.“

2. V odôvodnení svojho rozsudku súd prvej inštancie uviedol, že Krajský súd v Prešove (ďalej ako „odvolací súd“) rozsudkom 20CoCsp/10/2023-414 z 22.8.2023 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie v časti vyhovujúcej žalobe a v časti jej zamietnutia rozsudok zrušil a vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Odvolací súd súhlasil s odôvodnením napadnutého rozsudku ohľadom žalobcom tvrdenej absencie povinných náležitostí zmluvy a to doby trvania zmluvy, predpokladov použitých pre výpočet RPMN a priemernej výšky RPMN so záverom, že tieto náležitosti sú v zmluve uvedené, ale vytkol súdu prvej inštancie chýbajúce odôvodnenie rozsudku v súvislosti s posudzovaním bonity žalobcu zo strany žalovaného pri uzatváraní predmetnej zmluvy. Neskúmanie tejto otázky súdom prvej inštancie však vychádzalo z vtedajšej právnej úpravy a samotnej žaloby. Žalobca sa totiž domáha určenia bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru v dôsledku zákonnej fikcie o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru z dôvodu chýbajúcich povinných náležitostí zmluvy a nie z dôvodu neskúmania jeho bonity a to zrejme aj preto, že vtedy platný zákon č. 129/2010 Z.z. (v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy) neupravoval sankciu spočívajúcu v bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru pre hrubé porušenie povinnosti dodávateľa konať s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. ako to bolo zavedené až v neskoršej novele citovaného zákona a to samozrejme bez úpravy pravej retroaktivity, ktorá je v právnom štáte neprípustná. Súd prvej inštancie preto nerozumel argumentácii odvolacieho súdu, pokiaľ poukázal na zásadu dobrých mravov upravenú v § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka v tejto súvislosti, pretože nerozumie tomu aký právny dosah by mal mať tento korektív na podanú žalobu, aj

keď zámer odvolacieho súdu sa dá dedukovať, ale súd prvej inštancie by nedokázal zdôvodniť rozsudok, ktorým by mal vyhovieť z toho dôvodu žalobe. Ak odvolací súd mieni posúdiť zmluvu o spotrebiteľskom úvere ako neplatnú pre rozpor s dobrými mravmi podľa § 39 Občianskeho zákonníka (hoci odvolací súd svoju úvahu neposunul týmto smerom) súd prvej inštancie tento názor nezdiera, nenasvedčuje tomu ani logický, systematický a teleologický výklad § 11 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z.

Podľa súdu prvej inštancie ak by teda aj došlo k porušeniu povinnosti dodávateľa podľa § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. zákonodarca s týmto porušením nespája neplatnosť zmluvy o spotrebiteľskom úvere, ale len nemožnosť predčasného zosplatnenia úveru. Nahrádzať toto špeciálne ustanovenie zákona všeobecným korektívom dobrých mravov súd nepovažuje za náležité a dokonca je v rozpore so spomínanou špeciálnou právnou úpravou, ktorá má stále prednosť pred všeobecnou právnou úpravou. Navyše právna úprava v § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka predstavuje tzv. výkladové pravidlo, teda že výkon práv a povinností má byť v súlade so zásadou dobrých mravov, v opačnom prípade súd nemá poskytnúť ochranu právu, ktoré sa vykonáva v rozpore s dobrými mravmi. V tomto prípade však predsa veriteľ nerealizuje svoje právo na zaplatenie zmluvných úrokov a preto niet dôvodu aplikovať toto ustanovenie. Na základe neho však nie je možné určiť, že právo (napr. na zmluvné úroky) neexistuje, čoho sa domáha žalobca. Podľa citovaného ustanovenia totiž právo existuje, len ak by žalovaný ho uplatnil a súd by mal dospieť k záveru, že jeho výkon je v rozpore s dobrými mravmi, nemohol by mu poskytnúť právnu ochranu.

Súd prvej inštancie preto nepovažoval za správne, ak odvolací súd vytkol absenciu odôvodnenia rozsudku vo vzťahu k skúmaniu bonity žalobcu, ktorý navyše v tomto smere žiadne tvrdenie neprodukoval, žaloval o bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru v dôsledku zákonnej fikcie o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru pre chýbajúce povinné náležitosti zmluvy, ktoré však v tomto prípade zistené neboli a ako už bolo uvedené, vo vtedy platnom zákone č. 129/2010 Z.z. nebola upravená spomínaná zákonná fikcia v dôsledku hrubého porušenia povinnosti veriteľa pri skúmaní bonity spotrebiteľa a preto súd prvej inštancie nemal absolútne žiadny dôvod sa týmto skúmaním zaoberať.

Ďalej súd prvej inštancie poukázal na to, že odvolací súd vyslovil vo vzťahu k názoru súdu prvej inštancie o dobrovoľnosti poistenia to, že sa mu javí, že tento záver nebol správny z dôvodu, že zo zmluvy nevyplýva, že by žalobca mohol poistenie odmietnuť a to bez ohľadu na to, že v zmluve sa konštatuje, že banka nevyžaduje poistenie. Uviedol tiež, že súd nesprávne vyhodnotil dôkaz - výsluch svedkyne D. E., ktorú považoval odvolací súd za nedôveryhodnú ako osobu materiálne prepojenú so žalovaným, keďže svedkyňa pracuje u žalovaného od roku 1991. Podľa odvolacieho súdu žalobca uniesol dôkazné bremeno ohľadom svojho tvrdenia o nutnosti uzavrieť so zmluvou aj poistenie a preto dôkazné bremeno sa presunulo na žalovaného, aby preukázal, že poistenie nebolo podmienkou poskytnutia úveru.

Žalovaný po zrušení rozsudku súdu prvej inštancie predložil žiadosť žalobcu o poskytnutie úveru zo dňa 17.5.2012, teda 6 dní pred uzavretím zmluvy. Z obsahu tejto listiny vyplýva, že žalobca bol oboznámený s možnosťou poistenia úveru, jeho dvoch druhov rozsahu poistenia, s podstatou poistenia, s možnosťami ochrany pred zlyhaním poisťovne a pod. Teda žalovaný poskytol žalobcovi dostatočné informácie o poistení úveru, s ktorými mal žalobca možnosť oboznamovať sa a rozhodnúť sa, či poistenie uzavrie alebo nie počas 6 dní, keďže ako vyplýva z tejto listiny, žalobca podpisom potvrdil jej prevzatie. Navyše na pojednávaní právna zástupkyňa žalovaného predložila k nahliadnutiu zmluvu o spotrebiteľskom úvere uzavretú v apríli 2010 medzi žalovaným a iným spotrebiteľom, ktorá bola uzavretá bez poistenia úveru a ktorá bola predmetom sporu vedeného na tomto súde pod sp.zn. 20Csp/252/2017.

Podľa súdu prvej inštancie viazanosť právnym názorom odvolacím súdom s poukazom na § 391 ods. 2 CSP je pre súd prvej inštancie len vtedy, ak sa nezmení skutkový stav. V tomto prípade žalovaný preukázal po zrušení rozsudku súdu prvej inštancie svoje tvrdenie (a tým aj tvrdenie svedkyne E.) o tom, že uzatváral zmluvy o spotrebiteľskom úvere aj bez poistenia. Súdom prvej inštancie nepovažoval za správne, ak skutočnosť, že svedkyňa je dlhoročnou zamestnankyňou žalovaného sa má vyhodnotiť tak, že je nedôveryhodný svedok a že nevypovedala pravdivo. Navyše odvolací súd nemôže výpoveď tejto svedkyne vyhodnotiť inak než súd prvej inštancie, pokiaľ sám nevykoná tento dôkaz. V kontexte už predchádzajúcich zistení teda, že v úverovej zmluve prehľadne hneď v jej úvodnej časti medzi základnými podmienkami v časti I. bode 1 sa konštatuje, že banka nevyžaduje poistenie, čo nemohlo uniknúť pozornosti žalobcu ako priemernému spotrebiteľovi, keďže táto skutočnosť bola uvedená medzi základnými parametrami úveru, tiež z obsahu II. časti zmluvy, v ktorej sa uvádza, že žalobca má záujem o poistenie, zo skutočnosti, že žalobca zmluvu s týmto obsahom podpísal, z výpovede svedkyne D. E. podporenej predloženou zmluvou o spotrebiteľskom úvere dohodnutou bez poistenia, ako aj v dôsledku skutočnosti, že žalobca 6 dní pred uzavretím zmluvy bol informovaný zo strany žalovaného o možnostiach dohody o poistení úveru vrátane jeho druhov, podstaty a pod. a teda mal dostatok času a informácií na zváženie či sa rozhodne pre poistenie alebo nie, súd prvej inštancie preto dospel k

záveru, že žalovaný preukázal svoje tvrdenie o tom, že nepodmieňoval poskytnutie úveru uzavretím jeho poistenia. Súd prvej inštancie sa pritom nestotožnil s argumentáciou žalobcu o irelevantnosti listinného dôkazu predstavujúceho žiadosť žalobcu o poskytnutie úveru s tvrdením, že neobsahovala kolónku o možnosti odmietnutia poistenia, keďže išlo len o informáciu pre spotrebiteľa o možnom poistení. Súd prvej inštancie teda dospel k záveru, že poisťné nebolo potrebné zahrnúť do celkových nákladov spotrebiteľa a tým aj do celkovej čiastky na zaplatenie, ktorá ako povinná náležitosť zmluvy o spotrebiteľskom úvere bola uvedená v zmluve v správnej výške.

Súd prvej inštancie tak dospel k záveru, že do celkových nákladov spotrebiteľa bolo teda potrebné počítať len splátku 182,74 eura mesačne, teda bez poisťného 6,40 eura. V súvislosti s poslednou splátkou (120.) súd prvej inštancie uviedol, že bežne je v inej výške ako predchádzajúce, čo napokon vyplýva aj z bodu 5.5.3 OP tvoriacich súčasť zmluvy. Žalovaný síce napriek výzve súdu nepreukázal listinným dôkazom výšku tejto poslednej splátky, tvrdil však, že išlo o sumu 180,13 eura, pričom žalobca toto jeho skutkové tvrdenie nespochybnil a preto platí fikcia o jeho nespornosti s poukazom na § 151 ods. 1 CSP. Celková čiastka na zaplatenie teda pri zjednodušenom výpočte ako súčin mesačnej splátky bez poisťného 182,74 a počtu splátok 119 po pripočítaní poslednej splátky vo výške 180,13 eura je presne 21.926,19 eura ako je uvedené v zmluve. Súd prvej inštancie sa tak nestotožnil s tvrdením žalobcu o nesprávnej sume týkajúcej sa tohto údaju. Napokon však, ak by aj nebola posledná splátka nižšia, potom celkovo čiastka na zaplatenie by bola len o 2,61 eura vyššia ako je uvedená v zmluve, čo súd považoval za zanedbateľný rozdiel, s ktorým by bolo neprijateľné spájať fikciu o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru. V tejto súvislosti súd prvej inštancie dodal, že z výpisu z úverového účtu vyplýva, že spracovateľský poplatok, ktorý bol v zmluve dohodnutý vo výške 169,- eur bol započítaný do prvej splátky úveru realizovanej platbou zo dňa 20.7.2022, čo bolo v súlade s Obchodnými podmienkami žalovaného - bodom 5.2, preto spracovateľský poplatok sa nepripočítava k súčinu počtu splátok a ich výšky.

Súd prvej inštancie sa nestotožnil ani s posledným argumentom žalobcu o nesprávnej výške RPMN v jeho neprospech. Aj pri použití internetovej kalkulačky na portály finančnej osvetu a ochrany finančného spotrebiteľa Ministerstva financií SR pri zadaní údajov - dátumu uzavretia zmluvy, výšky úveru, výšky mesačnej splátky 182,74 eura je RPMN 18,40 % a v prípade pripočítania aj spracovateľského poplatku je 18,88 %, čo je stále menej ako údaj v zmluve (19,55 %) a to nie je v neprospech spotrebiteľa. V neprospech spotrebiteľa by bolo, ak by v skutočnosti údaj o RPMN bol vyšší ako uvedený v zmluve. Súd pripomenul, že internetová kalkulačka je len pomôckou pri stanovení približnej hodnoty RPMN, ktorú je potrebné počítať podľa príslušného vzorca uvedené v zákone č. 129/2010 Z.z. rozhodne však, keďže súd vychádzal z iných celkových nákladov ako žalobca, čo je pre výpočet RPMN rozhodujúce podľa § 2 písm. i/ zákona č. 129/2010 Z.z. je tvrdenie žalobcu o vyššej RPMN neopodstatnené. Aj pri pripočítaní spracovateľského poplatku podľa spomínanej kalkulačky je stále RPMN nižšia ako v zmluve.

Pokiaľ ide o žalobu o určenie neprijateľnej zmluvnej podmienky týkajúcej sa spracovateľského poplatku a poplatkov za správu úveru súd prvej inštancie poukázal na to, že odvolací súd vo svojom rozsudku uviedol, že z rozhodnutia súdu prvej inštancie sa nedá zistiť aké protiplnenie žalobca za tieto poplatky získal (hoci súd prvej inštancie to uviedol v bode 67) a či nešlo o poplatky v prevažnej miere sledujúce záujmy žalovaného. Súd prvej inštancie ale opakovane odkazuje na rozsudok Súdneho dvora EÚ vo veci C-621/2017, z ktorého vyplýva, že nie je potrebné určiť konkrétne služby za tieto poplatky ako protihodnotu, ale rozhodujúce je, aby tieto zmluvné podmienky boli v zmluve formulované jasne a zrozumiteľne. Pre súd prvej inštancie je neprijateľné, aby sa dávala prednosť rozsudku iného členského štátu EÚ, ktorý je v rozpore s aktuálnou európskou judikatúrou a ktorý bol vyhlásený pred 13 rokmi a to predovšetkým za situácie, že k tejto zmluvnej podmienke zaujal stanovisko aj Najvyšší súd SR v rozsudku 7Cdo/294/2019, ktorý však bol dokonca publikovaný v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu SR a rozhodnutí súdov SR pod č. 12/2022.

Súd prvej inštancie preto znovu len zopakoval, že so záverom rozsudku Súdneho dvora EÚ vo veci C-621/17 sa stotožnil aj Najvyšší súd SR v rozsudku 7Cdo/294/2019 zo dňa 28.2.2020, v ktorom uviedol, že z označenia sporného poplatku vyplýva, že ide o poplatok za poskytnutie úveru, teda za úkony na strane veriteľa, ktoré sú nevyhnutné pre uzavretie zmluvy a ktoré sú jeho internou záležitosťou a súčasťou jeho nákladov, teda za úkony veriteľa súvisiace s poskytnutím úveru a to vypracovanie zmluvy, jej uzatvorenie a pod. Poplatok za poskytnutie úveru teda predstavuje cenu za poskytovanie služby veriteľom, pričom možnosť jeho uplatňovania pripúšťa aj zákon č. 129/2010 Z.z. a táto možnosť vyplýva z judikatúry Súdneho dvora EÚ. Nemožno teda v súvislosti s dojednaním poplatku za poskytnutie úveru dospieť k záveru o existencii nekalej zmluvnej podmienky. Najvyšší súd poukázal aj na to, že nemožno opomenúť tú skutočnosť, že bolo na spotrebiteľovi, ktorý mohol posúdiť hospodárske dôsledky vyplývajúce zo zmluvy, či ju uzavrie a ak sa mu poplatok za poskytnutie úveru, ktorý bol v zmluve

vyjadrený určito, jasne a zrozumiteľne, javil vysoký, nič mu nebránilo obrátiť sa na iný subjekt. Dovolací súd mal za to, že nemožno tolerovať, aby dovolateľ (spotrebiteľ), ktorý vopred vedel, že bude musieť zaplatiť poplatok za poskytnutie úveru a zároveň poznal jeho výšku, zmluvu aj napriek tomu uzavrel, teda s poplatok a jeho výškou súhlasil a následne zaujal stanovisko, že poplatok predstavuje neprijateľnú zmluvnú podmienku.

Súd prvej inštancie poukázal na to, že si osvojil aj závery vyplývajúce z rozsudku Krajského súdu v Prešove 23CoCsp/6/2022 zo dňa 20.4.2023, ktorý potvrdil rozsudok Okresného súdu Prešov č.k. 29Csp/9/2022-40 zo dňa 1.6.2022, ktorým bola žaloba o určenie neprijateľnej zmluvnej podmienky ohľadom spracovateľského poplatku a poplatku za správu úveru voči žalovanej Tatra banke a.s. zamietnutá. K záveru o tom, že nejde o neprijateľnú zmluvnú podmienku pri spomínaných poplatkoch došiel aj Krajský súd v Nitre v rozsudku 9CoCsp/21/2021 z 28.7.2021, ale tiež Krajský súd v Prešove v rozsudku 17CoCsp/46/2022 z 31.1.2023, ktorým bol potvrdený rozsudok Okresného súdu Prešov č.k. 29Csp/19/2022-140 z 30.6.2022.

K pokynu odvolacieho súdu o konkretizáciu protiplnenia za dané poplatky súd prvej inštancie odkázal na odôvodnenie rozsudku Najvyššieho súdu SR 7Cdo/294/2019, teda že ide o poplatky za úkony na strane veriteľa, ktoré sú nevyhnutné pre uzavretie zmluvy ako je jej vypracovanie, uzatvorenie a pod. Pokiaľ ide o posúdenie v koho záujme sú tieto poplatky súd prvej inštancie poukázal na zdôvodnenie rozsudku Krajského súdu v Prešove 23CoCsp/6/2022 o tom, že tieto poplatky sú rovnako v záujme dodávateľa aj spotrebiteľa, ktorý má záujem o poskytnutie úveru a má záujem na tom, aby jeho úverový vzťah naďalej trval, aby mohol podľa svojich predstáv disponovať so sumou úveru.

Pre súd prvej inštancie je nenáležité, ak ako argumentácia pre vyhovie žalobe sa použije odkaz na iné právoplatné rozsudky. Súdu nie je známe na základe akého zákonného ustanovenia by mal byť týmito rozsudkami viazaný a to bez ohľadu na § 53a Občianskeho zákonníka, ktorý túto viazanosť neupravuje a má iný praktický význam. Za zásadný argument v tomto smere súd prvej inštancie považuje skutočnosť, že judikatúra sa neustále vyvíja a pokiaľ existujú nové rozsudky, či už Súdneho dvora EÚ alebo Najvyššieho súdu SR (na ktoré súd poukázal) všetky súdy, vzhľadom na princíp právnej istoty, by ich mali rešpektovať.

K rozsudku Súdneho dvora EÚ v spojených veciach C-224/19 a C-259/19 zo dňa 16.7.2020 súd prvej inštancie uviedol, že návrh na prejudiciálne konanie podal španielsky súd. Španielska právna úprava (zákon č. 2/2009) upravuje možnosť tak stanovenia provízie ako aj poplatkov v spotrebiteľských zmluvách o úvere a navyše podľa španielskych právnych noriem (spomínaného zákona 2/2009, ale aj nariadenia o úrokových sadzbách, prevádzkových normách, informáciách pre klienta z 19.12.1989) provízie a poplatky účtované zákazníkovi musia zodpovedať skutočne poskytnutým službám alebo vzniknutým nákladom. Súdny dvor EÚ v spomínanom rozsudku v bode 75 uviedol, že o značnú nerovnováhu v súvislosti s posúdením nekalej podmienky môže ísť pri závažnom narušení právneho postavenia spotrebiteľa na základe platných vnútroštátnych predpisov a preto v bode 78 uviedol, že podľa spomínaného zákona č. 2/2009 provízie alebo poplatky prenesené na zákazníka musia zodpovedať skutočne poskytnutým službám alebo vzniknutým nákladom a následne na základe týchto úvah v bode 79 došiel k rozhodnutiu, ktoré vo výroku bolo obsiahnuté v bode 3, ktorý citoval súd druhej inštancie vo svojom rozsudku. Uvedený rozsudok Súdneho dvora je teda potrebné vnímať v kontexte so španielskymi právnymi predpismi. Keďže však právne predpisy Slovenskej republiky neobsahujú vyššie uvedenú právnu úpravu ako v Španielsku, nie je možné spomínaný výrok rozsudku Súdneho dvora aplikovať pre posúdenie žalovanej zmluvnej podmienky.

Rozhodnutiu C-621/17 predchádzal rozsudok Súdneho dvora EÚ vo veci C-26/13 z 30.4.2014, v ktorom európsky súd uviedol, že rozhodujúce je to, či zmluva transparentným spôsobom uvádza príslušnú zmluvnú podmienku, či spotrebiteľ bol o nej riadne informovaný pred uzavretím zmluvy a či mohol na základe jasných a zrozumiteľných kritérií predpokladať hospodárske dôsledky, ktoré z nej pre neho vyplývajú. Podobný záver prijala aj Európska komisia v prejudiciálnom konaní vedenom na návrh Krajského súdu v Prešove v spore Zdenka Sobotku proti spoločnosti Provident Financial s.r.o. Európska komisia vo svojich pripomienkach z 3.2.2014 posudzovala takzvaný administratívny poplatok v zmluve o spotrebiteľskom úvere a uviedla, že smernica 93/13/EHS sa má vykladať v tom zmysle, že zmluvná podmienka určujúca výšku administratívneho poplatku sa môže považovať za jasnú a zrozumiteľnú vtedy, ak je jasná a zrozumiteľná z formálneho a gramatického hľadiska a umožňuje spotrebiteľovi posúdiť hospodárske dôsledky, ktoré pre neho z danej zmluvnej podmienky vyplývajú. Napokon v tejto súvislosti súd prvej inštancie poukázal aj na stanovisko občianskoprávneho a obchodného kolégia Najvyššieho súdu ČR Cpjn 200/2014 zo dňa 23.4.2014, podľa ktorého sa nevyžaduje pre poplatok za správu úveru, aby boli uvedené všetky činnosti, za ktoré je poplatok dohodnutý a napokon k tejto problematike zaujal názor aj Ústavný súd ČR v náleze III. Ú 3725/13 zo dňa 10.4.2014. Aj Ústavný súd

uviedol, že nie je potrebné špecifikovať služby, ktoré sú poskytované bankou za paušálny poplatok, ale klient musí byť dostatočne informovaný, tak aby po zrelej úvahe akceptoval alebo odmietol ponúknuté podmienky. Je potrebné si uvedomiť, že banka pri uzatváraní úverovej zmluvy kalkulovala s tým, že jej výnos bude tvorený úrokom a poplatkami, ak by počítala iba s príjmom z úrokov nepochybne by sa to premietlo do výšky úrokovej sadzby.

Pre úplnosť súd prvej inštancie dodal, že procesnú prípustnosť žaloby o určenie neprijateľnej zmluvnej podmienky vysvetlil už v predchádzajúcom rozsudku, s čím sa stotožnil aj odvolací súd a to s poukazom na rozhodnutia Najvyššieho súdu SR 6Cdo/27/2018 z 30.7.2019 a 6Cdo/127/2017 z 30.1.2019 a navyše odvolací súd poukázal aj na európsku judikatúru, v zmysle ktorej má súd ex offio posúdiť nekalosť zmluvnej podmienky.

Súd prvej inštancie teda vzhľadom na vyššie uvedené dôvody nedospel k záveru o chýbajúcich povinných náležitostiach zmluvy o spotrebiteľskom úvere, ktoré by spôsobili fikciu o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru a nedospel ani k záveru o neprijateľnej zmluvnej podmienke ohľadom spracovateľského poplatku a poplatkov za správu úveru a preto žalobu znovu zamietol.

3. Proti tomuto rozsudku v rozsahu I. výroku a súvisiacich výrokoch II. a III. o trovách konania podal odvolanie žalobca z dôvodov uvedených v ust. § 365 ods. písm. f) a h) CSP. Poukázal na to, v súdnej veci ide o v poradí druhý rozsudok, keď rozsudkom z 30.11.2022, výrokom I. bola taktiež zamietnutá žaloba o určenie bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru a o vydanie bezdôvodného obohatenia a výrokom V. bola taktiež zamietnutá žaloba o určenie neprijateľnosti spracovateľského poplatku a poplatku za správu úveru, ako zmluvných podmienok. Prvý prvoinštančný rozsudok z 30.11.2022 (ďalej len „Pôvodný rozsudok“), bol vo svojich výrokoch I. a V. a v súvisiacich výrokoch o trovách konania, zrušený rozsudkom Krajského súdu Prešov, sp.zn. 20CoCsp/10/2023 z 22.8.2023 (ďalej len „Odvolací rozsudok“). Čo sa týka žaloby o určenie bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru a o vydanie bezdôvodného obohatenia, súd už v pôvodnom rozsudku nesúhlasil so žalobou, čo sa týka chýbajúcich povinných náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere, spôsobujúcich fikciu o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru. Odvolací súd v odvolacom rozsudku súhlasil so zisteniami Pôvodného rozsudku, že v zmluve sú uvedené jej povinné náležitosti, a to doba trvania zmluvy, Predpoklady použité na výpočet RPMN a Priemerná výška RPMN.

V tejto súvislosti dal žalobca do pozornosti, že uznesením Krajského súdu Prešov, sp.zn. 1CoCsp/18/2023, z 12.10.2023, boli Súdnemu dvoru EÚ (ďalej len „SD EÚ“), predložené prejudiciálne otázky, týkajúce sa výkladu čl. 10 ods. 2 Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES (ďalej len „Smernica“), čo sa týka povinnosti vyjadrenia Doby trvania zmluvy a Predpokladov použitých na výpočet RPMN v spotrebiteľskej úverovej zmluve.

Z uvedených dôvodov, ak by odvolací súd nezistil existenciu iných dôvodov na určenie bezúročnosti a bezpoplatkovosti úverovej zmluvy a na vydanie bezdôvodného obohatenia žalobca navrhol, aby odvolací súd posúdil možnosť vylúčenia veci o určenie bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru a o vydanie bezdôvodného obohatenia na samostatné konanie a prerušil odvolacie konanie o určenie bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru a o vydanie bezdôvodného obohatenia do skončenia konania na SD EÚ o predmetných prejudiciálnych otázkach. Vec je vedená na SD EÚ pod sp.zn. C-677/23.

V odôvodneniach 19. až 22. napadnutého rozsudku, súd prvej inštancie polemizuje s výtkou odvolacieho súdu o chýbajúcom odôvodnení rozsudku v súvislosti s posudzovaním bonity dlžníka pri uzatváraní predmetnej zmluvy. Žalobca prisvedčuje, že žaloba tento nedostatok žalovanej nevytýka, ale po tom, čo sa súd prvej inštancie oboznámil s rozsudkom Okresného súdu Prešov, sp.zn. 7Csp/147/2020, zo 17.5.2021, v spojení s potvrdzujúcim rozsudkom Krajského súdu Prešov, sp.zn. 9CoCsp/39/2021 z 30.11.2021, týkajúcich sa tej istej úverovej zmluvy, ktorá je predmetom tohto konania a bolo zistené, že žalovaná nepostupovala s odbornou starostlivosťou pri skúmaní bonity dlžníka, som logicky očakával, že súd prvej inštancie sa s týmto zistením v napadnutom rozsudku vysporiada.

Žalobca sa preto stotožňuje sa s argumentáciou odvolacieho súdu, obsiahnutou v Odvolacom rozsudku, o možnosti nepriznania úrokov z úveru žalovanej aj z tohto dôvodu. Na doplnenie žalobca uvádza, že aj keď súd prvej inštancie správne poukazuje na rozdielnosť právnej úpravy dôsledkov zanedbania zisťovania bonity spotrebiteľa s náležitou odbornou starostlivosťou podľa právnej úpravy platnej v čase uzatvorenia predmetnej úverovej zmluvy a podľa teraz platnej právnej úpravy, tak je potrebné príslušnú právnu úpravu vykladať v súlade s úniovým právom. Za podstatný v tomto smere treba považovať čl. 23 Smernice, podľa ktorého: „V prípade určitých druhov zmlúv o úvere je však vhodné na zabezpečenie primeranej úrovne ochrany spotrebiteľov bez nadmerného zaťažovania veriteľov, prípadne sprostredkovateľov úverov, obmedziť požiadavky na poskytovanie informácií podľa tejto smernice pred uzavretím zmluvy vzhľadom na osobitnú povahu týchto druhov zmlúv.“

Vzhľadom na znenie § 7 a 11 zákona č. 129/2010 Z.z. (ďalej len „ZoSÚ“), v čase uzatvorenia úverovej zmluvy je preto namieste aplikovať inštitút dobrých mravov. Pokiaľ súd prvej inštancie poukázal na kolíziu všeobecnej právnej úpravy, podľa OZ a špeciálnej právnej úpravy podľa ZoSÚ, tak oba tieto právne režimy je možné použiť aj popri sebe.

Podľa žalobcu je možný aj taký výklad ustanovení § 7 a 11 ZoSÚ, platných v čase uzatvorenia zmluvy, s poukazom na teraz platné ich znenia, že sa použije metóda, ktorú použil veľký senát Najvyššieho súdu SR, vo veci 1VCdo/4/2022, keď na absenciu rozčlenenia splátky v úverovej zmluve uzatvorenej podľa zák. č. 258/2001 Z.z. aplikoval, s poukazom na Smernicu 2008/48 analogicky ustanovenia zák. č. 129/2010 Z.z.

Žalobca nepovažoval za spravodlivé, aby žalovaná pri zistení príjmov spotrebiteľov po 290,- eur mesačne, spolu 580,- eur mesačne a pri nákladoch na domácnosť 385,- eur mesačne, keď poskytla úver vo výške 9.999,- eur, so splátkou 189,14 eura mesačne, mala byť sankcionovaná, len stratou možnosti zosplatenia úveru, keď je jasné, že by sa mala možnosť zo situácie, ktorú sama vyvolala nedostatkom postupu s odbornou starostlivosťou, obohacovať o úroky z omeškania, pre nemožnosť dlžníkov, s nedostatočnou bonitou, úver splácať a to ešte pri úroku z úveru vo výške 16,90 % ročne. Sankcia spočívajúca len stratou možnosti zosplatenia úveru určite nezodpovedá požiadavke čl. 23 Smernice 2008/48 na účinné primerané a odrazujúce sankcie.

Žalobca opätovne zopakoval zo svojho prvého odvolania, že súd prvej inštancie sa nezaoberal ani nejednoznačným vyjadrením výšky úrokovej sadzby v úverovej zmluve, ktorá je formulovaná takto: „Fixná do splatnosti, 16,90 % p. a. v deň uzatvorenia Úverovej zmluvy, v ktorej je zohľadnená zľava z Úrokovej sadzby a za podmienok uvedených vo Zverejnení“. Poukázal pritom na uznesenie Krajského súdu Prešov, sp. zn. 17CoCsp/25/2022, z 13.10.2022, v ktorej je žalobca právnym nástupcom žalovanej v terajšej veci. Pre úplnosť, ako príklad ešte dodal, že v rozpore s dobrými mravmi môže byť aj výška odplaty, alebo výška sankcie za omeškanie, aj keď neprekračujú horné limity podľa nar. vlády č. 87/1995 Z.z., a to práve použitím inštitútu dobrých mravov.

K úvahe súdu prvej inštancie, v odôvodnení 21. napadnutého rozsudku, že veriteľ nerealizuje svoje právo na zaplatenie zmluvných úrokov a preto nie je dôvod na aplikáciu § 3 ods. 1 OZ, uviedol, že tak v skutočnosti tomu tak nie je. Žalovaná realizuje toto právo svojou obranou proti žalobe, keď sa dožaduje toho, aby si zamietnutím žaloby súdom ponechala bezdôvodné obohatenie, získané na jeho úkor.

Aj k otázke dobrovoľnosti poistenia, z dobrovoľnosti ktorého vychádza súd prvej inštancie, sa vyjadril presvedčivo odvolací súd v Odvolacom rozsudku, keď dospel k názoru, že poistenie bolo dopredu v úverovej zmluve predformulované a bola len možnosť úverovú zmluvu podpísať len tak, ako je žalovanou na podpis pripravená. Na doplnenie námietok proti napadnutému rozsudku navyše dodal nasledovne. Odvolací súd poukázal na prepojenie svedkyne E. na žalovanú. Súd prvej inštancie túto previazanosť za relevantnú na posúdenie vierohodnosti svedkyne nepovažoval. V tejto súvislosti nemožno prehliadnúť postup žalovanej, ktorý sa aktivitou jej zástupcu, javí ako nejaký nátlak na svedkyňu.

Žalobcovi nie je jasné, prečo bolo potrebné, zo strany zástupcu žalovanej, svedkyňu kontaktovať. Na základe čoho mal zástupca žalovanej informovať svedkyňu, čo je predmetom sporu, keď o tejto skutočnosti by ju informoval pred výsluchom súd.

Čo bolo po telefonickom poučení svedkyne účelom ešte navyše na vycestovanie zástupcu žalovanej z Košíc do Trnavy a osobného stretnutia zástupcu žalovanej so svedkyňou v Trnave. Snáď overenie, či dobre porozumela telefonickému poučeniu?

Pýta sa prečo dával zástupca žalovanej svedkyňi kapcióznou otázku, či žalovaná núti klientov k uzatváraniu nejakých ďalších produktov v súvislosti s poskytnutím úveru, keď to nikto netvrdil. Svedkyňa vo svojej výpovedi pri pojednávaní uskutočnenom 30.11.2022 vypovedala, že: „klient v žiadosti uvedie či chce uver s poistením alebo bez poistenia, táto žiadosť sa spracuje písomne a následne podľa toho sa zadajú údaje do nášho systému.“ Žiadosť o poskytnutie úveru zo 17.5.2012, okrem poučenia o možnosti uzavrieť poisťnú zmluvu a o odporúčaní typu poistenia neobsahuje žiaden prejav vôle, z ktorého by bolo možné zistiť, že žiadateľ chce poistenie úveru.

K tomu žalobca dodal, že ak žalovaná v žiadosti o poskytnutie úveru zo 17.5.2012 na strane 3/4, odsek v strede strany, odporúča klientovi typ poistenia uvedený v bode 3 úvodných ustanovení tohto dokumentu, tak takýto bod 3 nevie v dokumente nájsť.

Formulár žiadosti o poskytnutie úveru zo 17.5.2012 dáva len na dvoch miestach možnosť prejavu vôle žiadateľa odškrtnutím ponúknutých možností a to vyhlásením žiadateľov, že nie sú osobami s osobitným vzťahom k žalovanej.

Z výpovede svedkyne tiež vyplýva, že žiaden záznam o nejakom poučení klienta sa nespracoval, vypovedala, že všetko je uvedené v úverovej zmluve, klient si má možnosť túto zmluvu prečítať a

rozhodne sa, či ju podpíše, alebo nie. Táto výpoveď svojim obsahom potvrdzuje, že žiadne poučenie, žiadne vysvetlenie, ani informácie poskytnuté neboli, „všetko je v zmluve“.

Takýto postup podľa žalobcu zďaleka nespĺňa požiadavky únieového práva na splnenie predzmluvných a informačných povinností dodávateľa voči spotrebiteľovi.

Platí to o to viac, že v žiadosti o poskytnutie úveru, v bode 2., vyznačil, že nemá žiadne znalosti a skúsenosti s poistením k úveru.

Samotné poistenie považuje žalobca nanajvýš za netransparentné. Poisťovňu vyberá žalovaná, bez možnosti voľby. Nerozumie tomu, prečo by mal byť úver poistený u dvoch poisťovateľov. Ak je úver poistený u dvoch poisťovateľov, prečo je len jedna výška poistného, kto splátky poistného delí a v akom pomere, bez vedomia spotrebiteľa, ako sa nakladá s jeho finančnými prostriedkami. Navyše, aké poistné udalosti sú poistené u prvého poisťovateľa a aké u druhého, alebo sú tie isté poistné udalosti poistené dvakrát, duplicitne, aby spotrebiteľ platil dvakrát?

V súvislosti s poistením vznikajú aj ďalšie otázky. Zmluvu o úvere uzatvoril on, ako dlžník so svojou vtedajšou priateľkou, ako dlžníčkou. Podľa časti II. úverovej zmluvy, súhlas s Poistením Úveru, podľa formulára mal len on prejavíť záujem zabezpečiť plnením z tohto Poistenia Pohľadávku Banky a žiadať poistenie v rozsahu Rozšírený súbor poistenia. Úverovú zmluvu však podpísali obaja dlžníci. Kto uzatvoril poistenie a kto má platiť poistné, len jeden dlžník, alebo obaja a ak obaja, v akom pomere. Z tejto otázky vyvstávajú ďalšie otázky.

Úver bol poskytnutý dvom dlžníkom, ale v žiadnom dokumente sa neuvádza, že by malo ísť o spoločne a nerozdielne zaviazaných dlžníkov. Ak im bol poskytnutý úver 9.999,- eur a nie sú spoločne a nerozdielne zaviazaní a neexistuje ani iná dohoda, tak bol každému z nich poskytnutý úver vo výške 1/2 zo sumy 9.999,- eur.

Ako je to potom zo splácaním splátky vo výške 189,14 eura, každý z dlžníkov je zaťažený jej polovicou? Navyše splátka vo výške 189,14 eura obsahuje aj poistné vo výške 6,40 eura, ale o poistenie požiadal podľa formulára zmluvy len jeden dlžník. Rovnaké výhrady sú potom na mieste aj k Celkovej čiastke, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, k výške RPMN a vlastne ku všetkým povinným náležitostiam zmluvy, snáď okrem úrokov z úveru, ku ktorým sa vyjadril vyššie.

Aj keby sa neprihliadalo na jeho námietky vyššie, čo sa týka povahy spoločenstva dvoch dlžníkov, tak poistné do celkových nákladov patrí. Patrí preto aj do nákladov a tým aj do celkovej čiastky na zaplatenie a musí ovplyvňovať aj výšku RPMN.

Čo sa týka určenia neprijateľnosti spracovateľského poplatku a poplatku za správu úveru, aj túto otázku vysvetlil odvolací súd v Odvolacom rozsudku vyčerpávajúcym spôsobom. Preto sa s týmto vysvetlením plne stotožňuje a poukazuje aj na svoje odvolanie z 21.12.2022, str. 9. až 13.

Pre úplnosť žalobca zopakoval, že poplatky účtované bankami, ako sú poplatky v súdnej veci a iné obdobné poplatky, sú za činnosti bánk, ktoré patria medzi ich základné povinnosti podľa Zákona o bankách, podľa daňových a účtovných predpisov, podľa vlastných vnútorných predpisov a noriem vo vzťahu k NBS. Banky musia spracovávať a spravovať úvery tak, ako sú povinné, pri splnení podmienok poskytovať úvery. Značná časť týchto povinností je v súčasnosti, okrem noriem, na ktoré poukazujem vyššie upravená aj v § 7 ZoSÚ (ktorý má k tomu 43 odsekov).

Opätovne je preto na mieste, okrem § 53 ods. 4 písm. t/ OZ, podľa ktorého: „Za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré požadujú od spotrebiteľa plnenie za službu, ktorej poskytnutie dodávateľom v prevažnej miere nesleduje záujmy spotrebiteľa“, poukázať aj na § 53 ods. 11 OZ, podľa ktorého: „Dodávateľ nesmie sám alebo prostredníctvom tretej osoby ponúkať, vyžadovať, dojednávať, uzavierať, alebo sprostredkovať uzavretie zmluvy, ktorá súvisí so spotrebiteľskou zmluvou a ktorej predmetom je čo i len sčasti plnenie, ktoré je dodávateľ povinný podľa zákona alebo v súlade s povinnosťou odbornej starostlivosti poskytovať spotrebiteľovi aj bez takejto zmluvy.“

Žalobca poukázal aj na selektívny výber judikatúry súdom prvej inštancie pri riešení sporných otázok. Súd prvej inštancie sa odvoláva na rozsudok Súdneho dvora EÚ, vo veci C-621/17 a konštatuje, že aj keď sa týka výkladu maďarského práva, vzťahuje sa aj na slovenský právny poriadok. Na druhej strane, rozsudok Súdneho dvora EÚ v spojených veciach C-224/19 a C-259/19, týkajúci sa španielskeho práva, sa na slovenský právny poriadok vzťahovať nemá. Pritom rozsudok Súdneho dvora EÚ, vo veci C-621/17, ani naň nadväzujúci rozsudok Najvyššieho súdu SR, sp.zn. 7Cdo/294/2019, vôbec nie sú v rozpore s určením neprijateľnosti predmetných poplatkov za neprijateľné a náš právny poriadok má ustanovenie § 53 ods. 4 písm. t/ OZ, z ktorého neprijateľnosť predmetných poplatkov vyplýva, ako to vysvetlil Odvolací rozsudok.

Vo všeobecnosti na doplnenie odvolania žalobca konštatuje, že celá predmetná úverová zmluva je nejasná a netransparentná, teda nezrozumiteľná. Na hodnoty a obsah predpísaných náležitostí dáva

rôzne odpovede, podľa toho, ako jej kto môže rozumieť a vyžaduje jej náročné štúdium, na dopracovanie sa k záverom, ako to jej autor pri jej formulovaní mohol myslieť a ktorá hodnota je tou určujúcou, čo sa markantne prejavuje pri nejasnej výške splátky, ako na to poukazuje v prvom odvolaní na str. 7.

Z uvedených dôvodov žalobca navrhol rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých výrokoch zmeniť, jeho žalobe o určenie bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru, o vydanie bezdôvodného obohatenia a o určenie neprijateľnosti spracovateľského poplatku a poplatku za správu úveru vyhovieť a priznať mi plnú náhradu trov celého konania.

V nadväznosti na odvolacie námietky, žalobca podal podnet na prejudiciálne konanie, aby odvolací súd, ak to bude považovať za vhodné, podal návrh na začatie prejudiciálneho konania na Súdny dvor Európskej únie a v takom prípade konanie prerušil, s otázkou v tom zmysle: Či Smernicu Rady 93/13/EHS a rozsudok Súdneho dvora EÚ vo veci C-621/17, z 3.10.2019 treba vykladať tak, že bránia tomu, aby podľa Slovenského práva, a to podľa § 53 ods. 4 písm. t/ OZ, podľa ktorého: „Za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré požadujú od spotrebiteľa plnenie za službu, ktorej poskytnutie dodávateľom v prevažnej miere nesleduje záujmy spotrebiteľa“, a podľa § 53 ods. 11 OZ, podľa ktorého: „Dodávateľ nesmie sám alebo prostredníctvom tretej osoby ponúkať, vyžadovať, dojednávať, uzavierať, alebo sprostredkovať uzavretie zmluvy, ktorá súvisí so spotrebiteľskou zmluvou a ktorej predmetom je čo i len sčasti plnenie, ktoré je dodávateľ povinný podľa zákona alebo v súlade s povinnosťou odbornej starostlivosti poskytovať spotrebiteľovi aj bez takejto zmluvy.“, bol spracovateľský poplatok a poplatok za správu, o aký ide vo veci samej, považovaný za neprijateľnú zmluvnú podmienku.

4. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenou osobou (§ 359 CSP) proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP a contrario) a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie.

5. Žalovaný podal odvolanie z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. f) a h) CSP, teda že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Pri rozhodovaní odvolacieho súdu o odvolaní proti napadnutému rozsudku je odvolací súd viazaný ako rozsahom odvolania, tak aj dôvodmi podaného odvolania (ktoré strana môže meniť a dopĺňať len do uplynutia odvolacej lehoty). Odvolateľ v podanom odvolaní fakticky svojím dispozičným úkonom vymedzuje nielen rozsah, ale aj dôvody preskúmvacej činnosti odvolacieho súdu.

6. V predmetnom spore sa žalobca podanou žalobou domáhal určenia bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru poskytnutého mu Zmluvou o splátkovom úvere z 23.05.2012 zo strany žalovaného, vydania bezdôvodného obohatenia vo výške 218,24 eura a určenia štyroch neprijateľných zmluvných podmienok.

7. O podanej žalobe rozhodol súd prvej inštancie v poradí (prvým) rozsudkom č.k. 11Csp/72/2022-254 zo dňa 30.10.2022, a to tak, že vo výroku I. žalobu o určenie bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru a o vydanie bezdôvodného obohatenia zamietol, vo výroku V. žalobu o určenie neprijateľnej zmluvnej podmienky týkajúcej sa spracovateľského poplatku a poplatkov za správu úveru zamietol a vo výrokoch II., III. a IV. vyhovel žalobe o určenie zvyšných troch žalovaných neprijateľných zmluvných podmienok.

8. Na základe podaných odvolaní žalobcu a žalovaného tunajší odvolací súd rozsudkom č.k. 20CoCsp/10/2023-414 zo dňa 22.08.2023 vo výroku I. potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie v časti vyhovujúcej žalobe, t.j. výroky II., III. a IV. a v časti jej zamietnutia, t.j. výroky I., V., VI. a VII. rozsudok zrušil a vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

Odvolací súd súhlasil s odôvodnením napadnutého rozsudku ohľadom žalobcom tvrdenej absencie povinných náležitostí Zmluvy o splátkovom úvere z 23.05.2012 a to doby trvania zmluvy, predpokladov použitých pre výpočet RPMN a priemernej výšky RPMN so záverom, že tieto náležitosti sú v zmluve uvedené.

Vo zvyšnej posudzovanej časti týkajúcej sa spracovateľského poplatku a poplatku za správu úveru ako možných neprijateľných zmluvných podmienok, výšky celkových nákladov spotrebiteľa v zmluve o spotrebiteľskom úvere a skúmania bonity žalobcu pred poskytnutím úveru zo strany žalovaného odvolací

súd vytkol súdu prvej inštancie nesprávne právne posúdenie veci a uložil mu povinnosť v ďalšom konaní, v intenciách záverov odvolacieho súdu, na základe vykonaného dokazovania ich opätovne posúdiť

9. Podľa § 390 CSP odvolací súd sám rozhodne vo veci, ak a) rozhodnutie súdu prvej inštancie bolo už raz odvolacím súdom zrušené, vec bola vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie a b) odvolací súd koná a rozhoduje o odvolaní proti novému rozhodnutiu súdu prvej inštancie.

10. Podľa § 391 ods. 2 CSP ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie je viazaný právnym názorom odvolacieho súdu.

11. „10. Vo vzťahu k namietanému porušeniu ústavných práv sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v súvislosti s nesprávnou aplikáciou § 390 CSP v uznesení krajského súdu je potrebné pripomenúť, že cieľom § 390 CSP je zrýchlenie a zefektívnenie súdneho konania. Krajskému súdu sa v konaní o druhom odvolaní ukladá povinnosť rozhodnúť vec, ak rozhodnutie okresného súdu bolo už raz krajským súdom zrušené a vec mu bola vrátená na ďalšie konanie. Ak krajský súd ignoruje alebo bez odôvodnenia nerešpektuje § 390 CSP, predstavuje jeho postup ústavne neakceptovateľný zásah do základného práva na súdnu ochranu, pretože koliduje s jeho obsahom v záruke postupu podľa zákona (I. ÚS 451/2022, III. ÚS 379/2017). Opomenutie príkazu, aby krajský súd sám vo veci rozhodol, a to bez akéhokoľvek odôvodnenia tohto opomenutia, je excesom, ktorý zakladá porušenie ústavných práv na súdnu ochranu podľa čl. 46ods. 1 ústavy a spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (III. ÚS 5/2018).

11. Tieto závery však neposkytujú odpoveď na otázku, či zákaz druhýkrát zrušiť rozsudok okresnému súdu a vec mu vrátiť má absolútnu povahu a či z pravidla podľa § 390 CSP je možné ústavne konformným spôsobom odvodiť výnimku. Z uvedených záverov je zrejmé, e pokiaľ krajský súd dostatočným spôsobom odôvodní, prečo aj druhýkrát zrušil rozsudok okresného súdu, takýto postup môže byť ústavne súladný. Krajský súd však musí splniť dve podmienky. Jednak musí uviesť konkrétne skutočnosti, pre ktoré sa domnieva, že s ohľadom na cieľ § 390 CSP je pre spravodlivé rozhodnutie účelnejšie vrátiť vec okresnému súdu. Vrátenie veci okresnému súdu musí byť posledná možnosť po tom, čo krajský súd zváži, že jeho rozhodnutie by bolo v danej veci horším riešením. Pritom nie je postačujúce len všeobecné konštatovanie o lepšej vybavenosti okresného súdu pre rozhodnutie. Okrem toho rozhodnutie okresného súdu musí vykazovať závažné nedostatky. Je tomu tak najmä v prípade, keď je zjavné, že sa okresný súd v rozpore s § 391 ods. 2 CSP nijak nevysporiadal so skorším rozhodnutím krajského súdu a vo svojej podstate opakuje rovnaké odôvodnenie a závery alebo inak úplne ignoruje svoje právomoci súdu prvej inštancie, tak ako vyplývajú z ustanovení zákona.

12. Pokiaľ by nebolo možné odchyliť sa od § 390 CSP, okresné súdy by mali bezbrehý priestor na neplnenie svojich právomocí s následkom ich faktického prenosu na odvolacie súdy, no predovšetkým s rizikom porušenia iných ústavných práv strán civilného sporu. Veď ľahko si možno predstaviť taký prístup okresného súdu, ktorý aj napriek jasnému príkazu krajského súdu svoje druhé rozhodnutie odôvodní obdobne nedbalo, ako tomu bolo v spore sťažovateľa. Krajský súd zdôvodnil, prečo zrušenie rozsudku a vrátenie veci okresnému súdu je lepším riešením s ohľadom na spravodlivé vyriešenie sporu. Krajský súd správne poukázal na nedostatky odôvodnenia rozsudku okresného súdu, ktoré len rekapituluje závery vykonaných dôkazov bez akejkoľvek snahy o vyhodnotenie ich rozporov. Vlastné odôvodnenie okresného súdu tvorí len jedna strana na konci odôvodnenia, ktorá sa zjavne nevysporiadava s medzi stranami spornými skutkovými tvrdeniami a právnym posúdením.“ (porovnaj nález Ústavného súdu SR sp. zn. III. ÚS 570/2003 z 21.12.2023).

12. V prvom rade odvolací súd konštatuje, že je si vedomý, že v tomto konaní o odvolaní strán sporu je mu uložená povinnosť meritórne rozhodnúť vo veci, keďže rozsudok súdu prvej inštancie bol už v tomto spore raz v časti zrušený a vec v zrušenom rozsahu je opätovne predložená na rozhodnutie o podanom odvolaní. Napriek tomu odvolací súd aprobuje vyššie prezentovaný názor Ústavného súdu SR, že ustanovenie § 390 CSP nemá absolútnu povahu a existujú výnimky v jeho aplikácii, ktoré umožňujú opätovné vybavenie veci kasačným spôsobom. Podľa názoru odvolacieho súdu napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie je práve takýmto prípadom, keďže jeho odôvodnenie vykazuje závažné obsahové nedostatky vo vzťahu k právnemu názoru odvolacieho súdu vyslovenom v zrušujúcom uznesení zo dňa 22.08.2023, ktorý bol pre súd prvej inštancie záväzný v zmysle § 391 ods. 2 CSP.

13. Právny názor odvolacieho súdu je záväzný pre súd prvej inštancie a vzťahuje sa rovnako na otázky hmotného i procesného práva. Ide o tzv. inštančnú alebo kasačnú záväznosť, ktorá v žiadnom prípade

neznamená zásah do nezávislosti sudcu, definovanej v čl. 144 ods. 1 Ústavy SR. Výkon súdnej moci je zverený všeobecným súdom, ktoré v rozhodovacej činnosti postupujú podľa záväzných predpisov procesného práva. Súdny systém je jednotný a jednotlivé stupne súdov plnia v inštančnom postupe tie úlohy, ktoré sú im týmito predpismi zverené. (DUDITŠ, Ladislav. § 391 [Postup po zrušení rozhodnutia]. In: ŠTEVČEK, Marek, FICOVÁ, Svetlana, BARICOVÁ, Jana, MESIARKINOVÁ, Soňa, BAJÁNKOVÁ, Jana, TOMAŠOVIČ, Marek a kol. Civilný sporový poriadok. 2. vydanie. Praha: C. H. Beck, 2022, s. 1478, marg. č. 2.).

14. „Ani nezávislosť sudcov všeobecných súdov pri ich rozhodovaní (čl. 144 ústavy) nie je absolútna a bez akýchkoľvek hraníc a podmienok. Keby sa nezávislosť chápala tak, že sudca môže rozhodnúť hocijako, viedlo by to k svojvôli, pretože v takom prípade by sudca sám tvoril právo podľa svojich predstáv a vystupoval by ako zákonodarca. V právnom štáte to nemožno takto vysvetľovať. Tomu nasvedčuje aj samotný text čl. 144 ústavy, v zmysle ktorého sudca musí rozhodovať v súlade so zákonom. Ak musí sudca rozhodovať v súlade so zákonom, potom je povinný rešpektovať i zákonom stanovené hranice pre jeho rozhodovanie. Takouto hranicou stanovenou zákonom je aj povinnosť rešpektovať zásah do obsahového rozhodovania zo strany iného súdu, ak takéto obmedzenie vyplýva zo zákona. (Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 15. 1. 2009, sp.zn. II. ÚS 346/08).

15. Postup súdu nižšej inštancie spočívajúci v nerešpektovaní záväzného právneho názoru, vysloveného v zrušujúcom uznesení súdu vyššej inštancie, a to len na základe vlastného uváženia, je neprípustným postupom, ktorý narúša princíp právnej istoty (R 76/2016). Obdobne, nerešpektovanie právneho názoru vysloveného v rozhodnutí odvolacieho súdu súdom prvého stupňa, je obmedzením účastníka v jeho práve na súdnu ochranu ako aj práva na spravodlivý proces (uznesenie NS SR, sp.zn. 5Obo/2/2014, uverejnené v časopise Zo súdnej praxe č. 6/2015 pod č. 57).

16. Odvolací súd vo svojom rozsudku zo dňa 22.08.2023 vyslovil právny názor vo vzťahu k odvolacej námietke žalobcu ohľadne neposúdenia skúmania bonity súdu prvej inštancie, že články 8 a 23 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS sa majú vykladať v tom zmysle, že vnútroštátnemu súdu ukladajú povinnosť preskúmať ex offo aj existenciu porušenia povinnosti stanovenej v článku 8 tejto smernice, podľa ktorej veriteľ musí pred uzavretím zmluvy posúdiť úverovú bonitu spotrebiteľa a vyvolať dôsledky, ktoré z porušenia tejto povinnosti vyplývajú vo vnútroštátnom práve.

Odvolací súd citoval ust. § 7 ods. 1 a § 11 ods. 2 ZoSÚ, § 2 písm. u) 4 ods. 8 zákona č. 250/2007 ako aj § 3 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého uvedené stanovenie patrí k právnym normám s relatívne neurčitou hypotézou, t.j. k právnym normám ktorých hypotéza nie je stanovená priamo právnym predpisom a ktoré tak prenechávajú súdu, aby podľa svojho uváženia v každom jednom prípade sám vymedzil hypotézu právnej normy zo širokého, dopredu vymedzeného okruhu okolností. Pri posudzovaní, či konanie účastníka občianskoprávneho vzťahu je v súlade či v rozpore s dobrými mravmi, zákon výslovne neurčuje, z akých hľadísk má súd vychádzať. Rozhodnutie o tom, či sú splnené podmienky pre použitie ustanovenia § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka, je vždy potrebné urobiť po starostlivej úvahe, v rámci ktorej musia byť zvážené všetky rozhodujúce skutočnosti.

Odvolací súd poukázal na skutočnosť, že ak je agenda poskytovania úverov obzvlášť sledovaná z dôvodu neistých pomerov, ktoré môžu nastať po poskytnutí úveru, potom musia existovať prísne nároky na vyžadovanie povinnosti konať s odbornou starostlivosťou a vyhodnotiť bonitu spotrebiteľa, keďže na rozdiel od neistých okolností po uzatvorení zmluvy, je stav spotrebiteľa z pohľadu jeho osobných majetkových pomerov v čase kontraktácie spoznatelný. Banka k poskytovaniu úveru nemôže pristupovať nezodpovedne a vždy musí zvažovať, komu úver poskytne a komu nie. Je nelogické až hazardné, poskytovať úver osobe za podmienok, ktoré neprivodia nič iné, len následný súdny spor, exekúciu, navyšovanie zadĺženia. Ak Súdny dvor uznal ako odradzujúcu sankciu nepriznanie úrokov pri nezodpovednom prístupe dodávateľa na finančnom trhu pre porušenie konať s odbornou starostlivosťou, potom je podľa názoru odvolacieho súdu úplne eurokonformné aplikovať § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka a porušenie závažnej povinnosti veriteľa považovať za odporujúce morálke.

Odvolací súd konštatoval, že v odôvodnení napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie chýba vyhodnotenie preverovania bonity žalobcu ako spotrebiteľa zo strany poskytovateľa úveru. Obzvlášť za situácie, pokiaľ v inom spore Okresný súd Prešov rozsudkom č.k. 7Csp/147/2020-209 zo dňa 17.5.2021 žalobu EOS KSI Slovensko s.r.o. ako právneho nástupcu žalovaného na zaplatenie 3.000,- eur ako dlhu z tej istej úverovej zmluvy zamietol z dôvodu, že veriteľ nebol oprávnený úver predčasne zosplatiť

podľa § 11 ods. 2 vety prvej ZoSÚ pretože nepostupoval s odbornou starostlivosťou pri skúmaní bonity dlžníka (priložený spis 7Csp/147/2020, č.l. 209).

Na základe uvedených záverov odvolací súd považoval za odvoláciu námietku žalobcu týkajúca sa nedostatku odôvodnenia napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie vo vzťahu k skúmaniu bonity spotrebiteľa, s prihliadnutím na potrebu zadováženia aktuálnych správ a informácií relevantných pre posudzovanie schopnosti žalobcu splácať úver.

V rámci pokynu pre súd prvej inštancie odvolací súd uložil mu povinnosť posúdiť skutkové zistenia a vyjadriť právne závery, na základe ktorých posúdi konanie žalovaného ako poskytovateľa úveru s odbornou starostlivosťou podľa ustanovenia 7 ods. 1 ZoSÚ ako prípadné konanie v rozpore s dobrými mravmi s dopadom na nárok veriteľa na úroky.

17. V rozpore s vyššie uvedeným právnym záverom odvolacieho súdu súd prvej inštancie v napadnutom rozsudku konštatoval, že neskúmanie tejto otázky súdom I. inštancie vychádzalo z vtedajšej právnej úpravy a samotnej žaloby. Žalobca sa totiž domáha určenia bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru v dôsledku zákonnej fikcie o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru z dôvodu chýbajúcich povinných náležitosti zmluvy a nie z dôvodu neskúmania jeho bonity a to zrejme aj preto, že vtedy platný zákon č. 129/2010 Z.z. (v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy) neupravoval sankciu spočívajúcu v bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru pre hrubé porušenie povinnosti dodávateľa konať s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. ako to bolo zavedené až v neskoršej novele citovaného zákona a to samozrejme bez úpravy pravej retroaktivity, ktorá je v právnom štáte neprípustná. Ak odvolací inštancie mienil posúdiť zmluvu o spotrebiteľskom úvere ako neplatnú pre rozpor s dobrými mravmi podľa § 39 Občianskeho zákonníka súd prvej inštancie tento názor nezdíeľal, nenasvedčuje tomu ani logický, systematický a teleologický výklad § 11 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z.

Podľa názoru súdu prvej inštancie ak by teda aj došlo k porušeniu povinnosti dodávateľa podľa § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. zákonodarca s týmto porušením nespája neplatnosť zmluvy o spotrebiteľskom úvere, ale len nemožnosť predčasného zosplatnenia úveru. Nahrádzať toto špeciálne ustanovenie zákona všeobecným korektívom dobrých mravov nepovažoval za náležité a dokonca je v rozpore so spomínanou špeciálnou právnou úpravou, ktorá má stále prednosť pred všeobecnou právnou úpravou. Navyše právna úprava v § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka predstavuje tzv. výkladové pravidlo, teda že výkon práv a povinností má byť v súlade so zásadou dobrých mravov, v opačnom prípade súd nemá poskytnúť ochranu právu, ktoré sa vykonáva v rozpore s dobrými mravmi. V tomto prípade však predsa veriteľ nerealizuje svoje právo na zaplatenie zmluvných úrokov a preto niet dôvodu aplikovať toto ustanovenie. Na základe neho však nie je možné určiť, že právo (napr. na zmluvné úroky) neexistuje, čoho sa domáha žalobca. Podľa citovaného ustanovenia totiž právo existuje, len ak by žalovaný ho uplatnil a súd by mal dospieť k záveru, že jeho výkon je v rozpore s dobrými mravmi, nemohol by mu poskytnúť právnu ochranu.

Súd prvej inštancie preto nepovažoval za správne, ak odvolací súd vytkol absenciu odôvodnenia rozsudku vo vzťahu k skúmaniu bonity žalobcu, ktorý navyše v tomto smere žiadne tvrdenie neprodukoval, žaloval o bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru v dôsledku zákonnej fikcie o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru pre chýbajúce povinné náležitosti zmluvy, ktoré však v tomto prípade zistené neboli a vo vtedy platnom zákone č. 129/2010 Z.z. nebola upravená spomínaná zákonná fikcia v dôsledku hrubého porušenia povinnosti veriteľa pri skúmaní bonity spotrebiteľa a preto súd prvej inštancie dospel k záveru, že nemá absolútne žiadny dôvod sa týmto skúmaním zaoberať.

18. Odvolací súd ďalej vo svojom zrušujúcom uznesení vyslovil právny názor, že nesúhlasí s konštatovaním súdu prvej inštancie vo vzťahu k zamietnutiu žaloby o určenie neprijateľnej zmluvnej podmienky ohľadom spracovateľského poplatku a poplatku za správu úveru. Konštatoval, že z odôvodnenia rozhodnutia súdu prvej inštancie sa nedá zistiť, aké skutočné protiplnenie žalobca za tieto poplatky získal a teda či nešlo o poplatky v prevažnej miere nesledujúce záujmy žalobcu, ale žalovaného. V tejto súvislosti odvolací súd citoval z rozhodnutia Súdneho dvora C-621/17 zo dňa 03.10.2019, v ktorom Súdny dvor v súvislosti s výkladom článku 4 ods. 2 a článku 5 Smernice rady 93/13/EHS vyslovil, že z požiadavky, podľa ktorej musí byť zmluvná podmienka formulovaná jasne a zrozumiteľne, nevyplýva povinnosť, aby také zmluvné podmienky, o aké ide vo veci samej, ktoré neboli individuálne dohodnuté a sú obsiahnuté v zmluve o úvere uzatvorenej so spotrebiteľmi, pričom presne určujú sumu poplatkov za správu a poplatku za poskytnutie úveru, ktoré znáša spotrebiteľ, spôsob ich výpočtu a dátum ich splatnosti, tiež podrobne špecifikovali všetky služby poskytované ako protihodnota dotknutých súm. Avšak aj z tohto rozhodnutia vyplýva, že musí ísť o služby poskytované spotrebiteľom ako protihodnota súm obsiahnutých v zmluve o úvere. Teda musí ísť o služby sledujúce záujmy spotrebiteľa a nie

dodávateľa. Explicitne je to vyjadrené v ust. § 53 ods. 4 písm. t) OZ, podľa ktorého za neprijateľné zmluvné podmienky sa považujú najmä ustanovenia, ktoré požadujú od spotrebiteľa plnenie za službu, ktorej poskytnutie dodávateľom v prevažnej miere nesleduje záujmy spotrebiteľa.

Odvolačný súd konštatoval, že Smernica Rady 93/13/EHS nevyžaduje plnú harmonizáciu, preto § 53 ods. 4, písm. t) OZ nie je v rozpore so Smernicou, a preto ani rozsudok SD EÚ C-621/17 (na závery ktorého podľa súdu prvej inštancie poukázal Najvyšší súd SR vo svojom rozhodnutí sp. zn. 7Cdo/294/2019) nijakým spôsobom neruší slovenskú právnu úpravu obsiahnutú v § 53 ods. 4, písm. t) OZ a navyše, ustanovenie § 53 ods. 4, písm. t) OZ, ani nie je v žiadnom rozpore s rozsudkom Súdneho dvora EÚ vo veci C-621/17, ale je s ním v zhode, nakoľko § 53 ods. 4, písm. t) OZ ani podrobnú ani žiadnu špecifikáciu všetkých služieb poskytnutých ako protihodnotu dotknutých poplatkov, nevyžaduje.

Ďalej odvolací súd poukázal na rozsudok Súdneho dvora EÚ vo veci C-224/19 z 16.07.2020. Nie je dôležité ako sa predmetný poplatok volá, ale jeho obsah. Poplatok za spracovanie žiadosti sa spravuje tými istými pravidlami ako poplatok za poskytnutie úveru.

Odvolačný súd vyslovil právny názor, že spracovateľský poplatok sa javí aj ako neprijateľný z dôvodu jeho neurčitosti, keďže by mal korešpondovať konkrétne identifikovanému predmetu plnenia. Žalovaný doposiaľ nešpecifikoval, aké skutočné plnenie dostáva spotrebiteľ, za ktoré mali zaplatiť poplatok vo výške 169,- eur. Bezpodmienečne sa vyžaduje, aby sa ním platilo skutočné plnenie spotrebiteľom, slúžiace ich záujmom. Javí sa, že takéto vedľajšie plnenie si spotrebiteľ zjavne neobjednal, ani individuálne nevyjednal a neslúži na jeho prospech, ale výlučne na prospech dodávateľa, čím nadobúda vlastnosť neprijateľnosti, čo dopadá rovnako aj na poplatok za správu úveru vo výške 2,99 eura/mesačne odo dňa uzatvorenia Zmluvy. Zákon o spotrebiteľských úveroch síce predpokladá okrem úrokov aj inštitút poplatku, ale je nevyhnutné, aby sa ním platilo skutočné plnenie spotrebiteľovi a v jeho záujme.

V tejto súvislosti odvolací súd taktiež poukázal na to, že rozsudkom Okresného súdu Prešov sp. zn. 19Csp/205/2018 zo dňa 18.07.2021 v konaní voči totožnému žalovanému Slovenskej sporiteľni boli určené neprijateľné zmluvné podmienky v znení: „Spracovateľský poplatok: 189,17 eur uhradený pri uzatvorení Úverovej zmluvy z prostriedkov Úveru, Poplatok za správu Úveru: 1,99 eur/mesačne odo dňa uzatvorenia Úverovej zmluvy.“ Rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp.zn. 5CoCsp/22/2021 zo dňa 20.01.2022 v konaní voči totožnému žalovanému bol zmenený rozsudok Okresného súdu Prešov sp.zn. 32Csp/136/2019 zo dňa 31.03.2021 vo výroku III. tak, že boli určené neprijateľné zmluvné podmienky v znení: „Spracovateľský poplatok: 169,- Eur, uhradený pri uzatvorení Úverovej zmluvy z prostriedkov Úveru a Poplatok za správu Úveru: 2,99 Eur/mesačne odo dňa uzatvorenia Úverovej zmluvy.“ Rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp.zn. 7CoCsp/28/2022 zo dňa 30.01.2023 v konaní voči totožnému žalovanému bol potvrdený rozsudok Okresného súdu Stará Ľubovňa sp.zn. 4Csp/9/2019 zo dňa 29.04.2022 vo výroku o určení neprijateľných zmluvných podmienok v znení: „Spracovateľský poplatok: 2.699,- Sk uhradený z prostriedkov úveru a Poplatok za správu úveru 60,- Sk mesačne .“

Odvolačný súd v súvislosti s uvedenými súdnymi rozhodnutiami poukázal na ustanovenie § 53 a ods. 1 Občianskeho zákonníka, ktoré zakladá povinnosť dodávateľa zdržať sa používania zmluvnej podmienky (alebo podmienky s rovnakým významom), ktorá už bola súdom určená za neprijateľnú a teda neplatnú. Povinnosť zdržať sa používania neprijateľnej podmienky je potrebné vykladať extenzívne, t.j. takúto podmienku nemôže dodávateľ používať ani v rámci procesnej obrany v súdnom konaní.

V rámci pokynu pre súd prvej inštancie odvolací súd mu uložil povinnosť opätovne sa vypoariadať s návrhom žalobcu na určenie spracovateľského poplatku a poplatku za správu úveru ako neprijateľných zmluvných podmienok vo vyššie naznačených intenciách. Súd prvej inštancie sa mal zaoberať tým, aké plnenie bolo poskytnuté za tieto poplatky, a či bolo prevažne v zaujme veriteľa alebo spotrebiteľa v zmysle ust. § 53 ods. 4 písm. t) Občianskeho zákonníka.

19. V rozpore s vyššie uvedeným právnym názorom odvolacieho súdu súd prvej inštancie v napadnutom rozsudku opakovane odkázal na rozsudok Súdneho dvora EÚ vo veci C-621/2017, z ktorého vyplýva, že nie je potrebné určiť konkrétne služby za tieto poplatky ako protihodnotu, ale rozhodujúce je, aby tieto zmluvné podmienky boli v zmluve formulované jasne a zrozumiteľne. Považoval za neprijateľné, aby sa dávala prednosť rozsudku iného členského štátu EÚ, ktorý je v rozpore s aktuálnou európskou judikatúrou a ktorý bol vyhlásený pred 13 rokmi a to predovšetkým za situácie, že k tejto zmluvnej podmienke zaujal stanovisko aj Najvyšší súd SR v rozsudku 7Cdo/294/2019, ktorý však bol dokonca publikovaný v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu SR a rozhodnutí súdov SR pod č. 12/2022. Súd prvej inštancie znovu zopakoval, že so záverom rozsudku Súdneho dvora EÚ vo veci C-621/17 sa stotožnil aj Najvyšší súd SR v rozsudku 7Cdo/294/2019 zo dňa 28.2.2020, v ktorom uviedol, že z označenia sporného poplatku vyplýva, že ide o poplatok za poskytnutie úveru, teda za úkony na strane veriteľa, ktoré sú nevyhnutné pre uzatvorenie zmluvy a ktoré sú jeho internou záležitosťou a súčasťou jeho nákladov,

teda za úkony veriteľa súvisiace s poskytnutím úveru a to vypracovanie zmluvy, jej uzatvorenie a pod. Poplatok za poskytnutie úveru teda predstavuje cenu za poskytovanie služby veriteľom, pričom možnosť jeho uplatňovania pripúšťa aj zákon č. 129/2010 Z.z. a táto možnosť vyplýva z judikatúry Súdneho dvora EÚ. Súd prvej inštancie teda nemohol v súvislosti s dojednaním poplatku za poskytnutie úveru dospieť k záveru o existencii nekalej zmluvnej podmienky.

K pokynu odvolacieho súdu o konkretizáciu protiplnenia za dané poplatky súd prvej inštancie odkázal na odôvodnenie rozsudku Najvyššieho súdu SR 7Cdo/294/2019, teda že ide o poplatky za úkony na strane veriteľa, ktoré sú nevyhnutné pre uzavretie zmluvy ako je jej vypracovanie, uzatvorenie a pod. Pokiaľ ide o posúdenie v koho záujme sú tieto poplatky súd prvej inštancie poukázal na zdôvodnenie rozsudku Krajského súdu v Prešove 23CoCsp/6/2022 o tom, že tieto poplatky sú rovnako v záujme dodávateľa aj spotrebiteľa, ktorý má záujem o poskytnutie úveru a má záujem na tom, aby jeho úverový vzťah naďalej trval, aby mohol podľa svojich predstáv disponovať so sumou úveru.

K rozsudku Súdneho dvora EÚ v spojených veciach C-224/19 a C-259/19 zo dňa 16.7.2020 súd prvej inštancie uviedol, že rozsudok Súdneho dvora je potrebné vnímať v kontexte so španielskymi právnymi predpismi. Keďže však právne predpisy Slovenskej republiky neobsahujú vyššie uvedenú právnu úpravu ako v Španielsku, nie je možné spomínaný výrok rozsudku Súdneho dvora aplikovať pre posúdenie žalovanej zmluvnej podmienky

Súd prvej inštancie preto nedospel k záveru o neprijateľnej zmluvnej podmienke ohľadom spracovateľského poplatku a poplatkov za správu úveru.

20. V súvislosti s navrhovaným určením spracovateľského poplatku a poplatku za správu úveru ako neprijateľnej zmluvnej podmienky odvolací súd konštatuje, že v tejto veci uznesením č.k. 20CoCsp/3/2024-525 zo dňa 25.03.2024 predložil Súdnemu dvoru EÚ prejudiciálne otázky, ktorými sa pýtal:

1. Či právo Únie bráni takej judikatúre, akou je rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 28. februára 2022, sp. zn. 7Cdo294/2019, podľa ktorého je požiadavka jasnosti a zrozumiteľnosti obsahu služby, za ktorú má spotrebiteľ zaplatiť poplatok za poskytnutie úveru splnená tým, že „z označenia sporného poplatku vyplýva, že ide o poplatok za poskytnutie úveru, t.j. za úkony na strane veriteľa, ktoré sú nevyhnutné pre uzavretie zmluvy, a ktoré sú jeho internou záležitosťou a súčasťou jeho nákladov, teda za úkony veriteľa súvisiace s poskytnutím úveru ako vypracovanie zmluvy a jej uzatvorenie a pod.“ a tiež tým, že výška poplatku bola presne určená?

2. Má relevanciu na účely posúdenia neprijateľnosti spracovateľského poplatku rozsah výdavkov veriteľa za službu spojenú s takýmto poplatkom a preto má zmluva označovať obsah takejto služby alebo poplatok predstavuje len odmenu, pri ktorej veriteľ nemusí vychádzať z výdavkov na poskytnutie služby spojené s takýmto poplatkom?

3. Ak spracovateľský poplatok má odrážať výdavky veriteľa na službu spojenú s takýmto poplatkom, má na účely článku 6 ods. 1 smernice 93/13 relevanciu faktor, ak veriteľ v takomto poplatku presúva na spotrebiteľa všetky výdavky, ktoré veriteľ má na poskytnutie služby spojené s takýmto poplatkom a keď obsah služby je v záujme obidvoch strán zmluvy?

21. O predložených prejudiciálnych otázkach tunajšieho odvolacieho súdu rozhodol Súdny dvor EÚ rozsudkom sp.zn. C-280/24, Malicník, zo dňa 05.06.2025.

Na prvú položenú otázku Súdny dvor odpovedal tak, že článok 4 ods. 2 a článok 5 smernice 93/13 sa majú vykladať v tom zmysle, že bránia vnútroštátnej judikatúre, podľa ktorej zmluvná podmienka týkajúca sa poplatku za poskytnutie úveru, uvedená v zmluve o úvere uzavretej so spotrebiteľom, spĺňa požiadavku transparentnosti stanovenú v týchto ustanoveniach len z toho dôvodu, že jednak z názvu tohto poplatku vyplýva, že je úhradou za úkony vykonané veriteľom, ktoré sú potrebné na uzavretie tejto zmluvy a sú internou záležitosťou veriteľa, a jednak, že výška uvedeného poplatku je v uvedenej zmluve presne určená.

Na druhú a tretiu otázku Súdny dvor odpovedal tak, že článok 3 ods. 1 a článok 4 ods. 1 smernice 93/13 sa majú vykladať v tom zmysle, že zmluvná podmienka týkajúca sa „spracovateľského poplatku“, uvedená v zmluve o úvere uzavretej so spotrebiteľom, musí na to, aby splnila požiadavky stanovené v týchto ustanoveniach, zodpovedať skutočným službám alebo nákladom, ktoré spadajú primerane do rozsahu plnení, ktoré veriteľ poskytuje pri uzatváraní tejto zmluvy, a ktoré sú na uzavretie tejto zmluvy potrebné, pričom je vylúčené, aby sa jednotlivé poplatky alebo služby, za ktoré sa tieto poplatky platia, akokoľvek prekrývali; takúto zmluvnú podmienku nemožno považovať za nekalú len z toho dôvodu, že na spotrebiteľa prenáša náklady na ekonomickú činnosť finančnej inštitúcie, pokiaľ neukladá spotrebiteľovi povinnosť platiť poplatky neprimerané nákladom súvisiacim s dotknutými službami alebo výške úveru.

22. Odvolací súd ďalej uvádza, že vo svojom rozsudku č.k. 20CoCsp/10/2023-414 zo dňa 22.08.2023 v bode 46. odôvodnenia sa stotožnil s poukazom súdu prvej inštancie na uznesenie Najvyššieho súdu SR z 24. februára 2021, sp.zn. 7Cdo/183/2020, v zmysle ktorého veriteľ nemá povinnosť uviesť v zmluve konkrétny matematický výpočet ročnej percentuálnej miery nákladov, pričom zákon nepožaduje ani predpoklady pre výpočet RPMN, špeciálne v zmluve označovať ako predpoklady pre výpočet RPMN. Pričom uvedené rozhodnutie bolo zverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 7/2021, a je tak považované za ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu.

23. Medzitým však v čase vyhlásenia tohto rozsudku odvolacieho súdu už Súdny dvor EÚ dňa 23.01.2025 rozhodol rozsudkom vo veci C-677/23 o návrhu na začatie prejudiciálneho konania, podaného rozhodnutím Krajského súdu v Prešove z 12.10.2023, ktorý súvisí s konaním A.B, F.B proti Slovenskej sporiteľni, a. s. Z bodov tohto rozsudku vyplýva:

„58. Pokiaľ ide o povinnosť uviesť tieto rôzne predpoklady v zmluve o úvere v súlade s článkom 10 ods. 2 písm. g) smernice 2008/48, z judikatúry uvedenej v bode 30 tohto rozsudku vyplýva, že táto povinnosť má zabezpečiť, aby sa spotrebiteľ mohol oboznámiť so svojimi právami a povinnosťami.

59. Toto uvedenie tak musí spotrebiteľovi umožniť overiť, či obchodník správne vypočítal RPMN, a ak nie, uplatniť svoje práva, najmä právo na odstúpenie od zmluvy stanovené v článku 14 smernice 2008/48, pričom lehota na uplatnenie tohto odstúpenia od zmluvy sa predĺži v prípade porušenia požiadaviek stanovených v článku 10 tejto smernice, ako aj ostatných práv stanovených vo vnútroštátnej právnej úprave, ako sankcia prijatá v súlade s článkom 23 uvedenej smernice.

60. V tejto súvislosti Súdny dvor rozhodol, že podstatný význam má povinnosť uviesť v zmluve o úvere najmä náležitosti, ako je RPMN uvedená v článku 10 ods. 2 písm. g) smernice 2008/48 (rozsudok z 09. 11. 2016, Home Credit Slovakia, C-42/15, EU:C:2016:842, bod 70)

61. Na základe tejto judikatúry treba konštatovať, že uvedenie predpokladov použitých na výpočet RPMN v zmluve o úvere má tiež, najmä z dôvodov uvedených v bodoch 58 a 59 tohto rozsudku, pre spotrebiteľa zásadný význam.

62. Keďže neuvedenie týchto náležitostí v zmluve o úvere môže spochybniť možnosť spotrebiteľa posúdiť rozsah svojho záväzku, sankcia spočívajúca v zániku nároku veriteľa na úroky a poplatky stanovená vo vnútroštátnej právnej úprave sa musí považovať za primeranú v zmysle článku 23 smernice 2008/48 (pozri v tomto zmysle rozsudok z 09. 11. 2016, Home Credit Slovakia, C-42/15, EU:C:2016:842, bod 71).

63. Vzhľadom na to, že, ako bolo pripomenuté v bode 55 tohto rozsudku, predpoklady použité na výpočet RPMN môžu byť zložité, je potrebné ich zrozumiteľne, stručne a výslovne uviesť v zmluve o úvere, pričom samotná možnosť spotrebiteľa identifikovať ich na základe prečítania jednotlivých ustanovení tejto zmluvy nepostačuje.

64. Vzhľadom na všetky predchádzajúce úvahy treba na tretiu otázku odpovedať tak, že článok 10 ods. 2 písm. g) smernice 2008/48 sa má vykladať v tom zmysle, že predpoklady použité na výpočet RPMN musia byť výslovne uvedené v zmluve o úvere a v tejto súvislosti nestačí, aby ich spotrebiteľ mohol sám identifikovať preskúmaním podmienok tejto zmluvy.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (siedma komora) rozhodol takto 2. Článok 10 ods. 2 písm. g) smernice 2008/48, zmenenej smernicou 2011/90, sa má vykladať v tom zmysle, že predpoklady použité na výpočet ročnej percentuálnej miery nákladov (RPMN) musia byť výslovne uvedené v zmluve o úvere a v tejto súvislosti nestačí, aby ich spotrebiteľ mohol sám identifikovať preskúmaním podmienok tejto zmluvy.“

24. Odvolací súd poznamenáva, že v praxi nie je vylúčená situácia, kedy odvolací súd v zrušovacom rozhodnutí vysloví určitý právny názor, ktorý súd prvej inštancie následne (povinne) pretaví do svojho rozhodnutia, avšak odvolací súd po podaní odvolania tento svoj vlastný právny názor zmení (bez toho, aby došlo ku skutočnostiam, ako je zmena zisteného skutkového stavu a pod.) a rozhodne inak. Z judikatúry vyplýva, že takýto postup súdu je možný, keďže z civilného sporového poriadku nevyplýva viazanosť vlastným právnym názorom. K uvedenému názoru sa priklonil aj Ústavný súd SR, ktorý v rozhodnutí publikovanom v Zbierke stanovísk a rozhodnutí pod č. R 68/1971 uviedol nasledovné: „Pre odvolací súd totiž nevyplýva z § 226 OSP jeho viazanosť vlastným právnym názorom. Teda odvolací súd svoj skorší záväzný právny názor môže zmeniť. Potvrzuje to aj súdna judikatúra, podľa ktorej odvolací súd nepostupuje v rozpore s procesnými predpismi, ak svoj predchádzajúci vo veci vyslovený právny názor zmení a potvrdí také rozhodnutie súdu prvého stupňa, ktorým tento jeho skorší právny názor nerešpektoval (rozsudok Najvyššieho súdu ČR vo veci sp. zn. 28 Cdo 3342/2007). Aj keď zmena skoršieho, pre súd prvého stupňa záväzného právneho názoru odvolacieho súdu, je v zásade nežiaduca,

nemožno ju považovať za nepatričnú, predovšetkým s ohľadom na ústavnoprávny princíp nezávislosti sudcu, ktorý je vo všeobecnosti viazaný len zákonom.“ V predmetnej veci tak odvolací súd postupoval s ohľadom na nový rozsudok Súdneho dvora EÚ, relevantný v tejto právnej otázke, ktorý bol vydaný v čase medzi pôvodným rozhodnutím odvolacieho súdu z 22.08.2023 a týmto vzrušujúcim rozhodnutím zo dňa 30.09.2025.

25. Odvolací súd považuje za rozhodujúce vyriešenie uvedených právnych otázok, keďže ich vyriešenie má zásadný význam pre posúdenie dôvodnosti žaloby žalobcu o bezúročnosti a bezpoplatkovosti spotrebiteľského úveru, vydania bezdôvodného obohatenia a určenia neprijateľnej zmluvnej podmienky ohľadom spracovateľského poplatku a poplatku za správu úveru. S poukazom na vyššie uvedené právne názory odvolacieho súdu sú nateraz opodstatnené pochybnosti o dôvodnosti zamietnutia žaloby k uvedeným uplatneným nárokom žalobcu, o ktorých sa zatiaľ právoplatne nerozhodlo. Súd prvej inštancie sa zjavne nevyporiadal so záväznými pokynmi odvolacieho súdu uvedenými v rozsudku zo dňa 20CoCsp/10/2023 zo dňa 22.08.2023 v bode 74. odôvodnenia, a preto odvolaciemu súdu chýba základný predpoklad pre rozhodnutie o odvolaní žalobcu v tejto veci.

26. Súd prvej inštancie nerešpektovaním záväzného právneho názoru odvolacieho súdu v rozpore s § 391 ods. 2 CSP postavil odvolací súd do situácie, v ktorej by odvolací súd ako prvý a posledný riešil rozpory medzi jednotlivými dôkazmi, a tak sa vlastne ocitol v postavení súdu prvej inštancie. K tomu došlo napriek tomu, že CSP stranám konania priznáva to, aby o spore bolo v jeho skutkových a právnych otázkach rozhodnuté vo dvoch inštanciách tak, aby bola zabezpečená kvalita rozhodnutia, ktorá zodpovedá ústavným právam strán na súdnu ochranu a spravodlivé súdne konanie. Závery súdu prvej inštancie musia korešpondovať s legitímnymi očakávaniami a právnou istotou strany sporu.

27. Pojem istota vyjadruje určitosť, nespornosť, bezpečnosť, a teda stav, v ktorom sa môžeme na niečo či niekoho spoľahnúť a dôverovať. Vo vzťahu k právu ide o určitosť, nespornosť a dôveru v právo pričom vo vzťahu k rozhodovacej činnosti orgánov verejnej správy ide o stav, v rámci ktorého možno najmä predvídať postupnosť ich procesných krokov a tiež výsledok konania pred nimi, ktorý sa prejaví v ich rozhodnutí, predovšetkým výrokovej časti. V relácii k skúmanej problematike, možno zjednodušene povedať, že právna istota vyjadruje stav, v ktorom sa určitá osoba (fyzická či právnická) môže spoľahnúť, že ak bude postupovať podľa platnej právnej úpravy, bude jej poskytnutá ochrana zo strany orgánov verejnej správy a na druhej strane, v prípade, ak určitá osoba poruší príkaz alebo zákaz stanovený právnou normou, tak sankcia, ktorá jej bude uložená, bude primeraná a jej uloženie bude riadne a presvedčivo zdôvodnené.

28. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na náležité odôvodnenie nálezu Ústavného súdu SR z 10.11.2011 sp.zn. IV. ÚS 481/2011, s ktorým sa odvolací súd plne stotožňuje. „Ústavný súd poukazuje na svoju stabilizovanú judikatúru(napríklad IV. ÚS 75/09),podľa ktorej neoddeliteľnou súčasťou princípov právneho štátu zaručeného podľa čl. 1 ústavy je aj princíp právnej istoty. Tento spočíva okrem iného v tom, že všetky subjekty práva môžu odôvodnene očakávať, že príslušné štátne orgány budú konať a rozhodovať podľa platných právnych predpisov, že budú ich správne vykladať a aplikovať (napr. II. ÚS10/99, II. ÚS 234/03, IV. ÚS 92/09). Obsahom princípu právneho štátu je vytvorenie právnej istoty, že na určitú právne relevantnú otázku sa pri opakovaní v rovnakých podmienkach dáva rovnaká odpoveď (napr. I. ÚS 87/93, PL. ÚS 16/95 a II. ÚS 80/99, III. ÚS 356/06). Rešpektovanie princípu právnej istoty musí byť prítomné v každom rozhodnutí orgánov verejnej moci, a to tak v oblasti normotvornej, ako aj v oblasti aplikácie práva, keďže práve na ňom sa hlavne a predovšetkým zakladá dôvera občanov, ako aj iných fyzických osôb a právnických osôb k orgánom verejnej moci (IV. ÚS 92/09).

Pokiaľ predchádzajúce rozhodovanie súdu prvej inštancie je v rozpore nielen s pokynom odvolacieho súdu, ale aj s výsledkami prejudiciálnych konaní vo veci C-677/23 a C-280/24, bolo nevyhnutné kasačne vec vybitiť a vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie a rozhodovanie.

29. S poukazom na vyššie uvedené odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil v zmysle ust. § 389 ods. 1 písm. b) a c) CSP a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

30. Povinnosťou súdu prvej inštancie tak bude v ďalšom konaní, v intenciách vyššie uvedených záverov odvolacieho súdu, na základe vykonaného dokazovania opätovne posúdiť obligatórne obsahové náležitosti predmetnej Zmluvy podľa ZoSÚ, s absenciou ktorých zákonodarca spája sankciu bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru, najmä pokiaľ ide o údaj o predpokladoch na výpočet RPMN vo

vyššie naznačených intenciách, najmä rozsudku Súdneho dvora EÚ sp.zn. C-677/23 zo dňa 23.01.2025. Následne v prípade, že súd prvej inštancie dospeje k záveru o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru, vyhodnotí nárok žalobcu na vydanie bezdôvodného obohatenia uplatneného podanou žalobou. V súlade s ustanovením § 220 CSP a preskúmateľným spôsobom súd prvej inštancie posúdi skutkové zistenia a vyjadrí právne závery, na základe ktorých posúdi konanie žalovaného ako poskytovateľa úveru s odbornou starostlivosťou podľa ustanovenia 7 ods. 1 ZoSÚ ako prípadné konanie v rozpore s dobrými mravmi s dopadom na nárok veriteľa na úroky. Napokon sa opätovne vysporiada s návrhom žalobcu na určenie spracovateľského poplatku a poplatku za správu úveru ako neprijateľných zmluvných podmienok vo vyššie naznačených intenciách, najmä rozsudku Súdneho dvora EÚ sp.zn. C-280/24, Malicník, zo dňa 05.06.2025. Bude potrebné sa zaoberať tým, aké plnenie bolo poskytnuté za tieto poplatky, a či bolo prevažne v záujme veriteľa alebo spotrebiteľa v zmysle ust. § 53 ods. 4 písm. t) Občianskeho zákonníka. Zároveň v novom rozhodnutí rozhodne o trovách v tejto časti konania (§ 396 ods. 3 CSP).

31. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom.

Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).